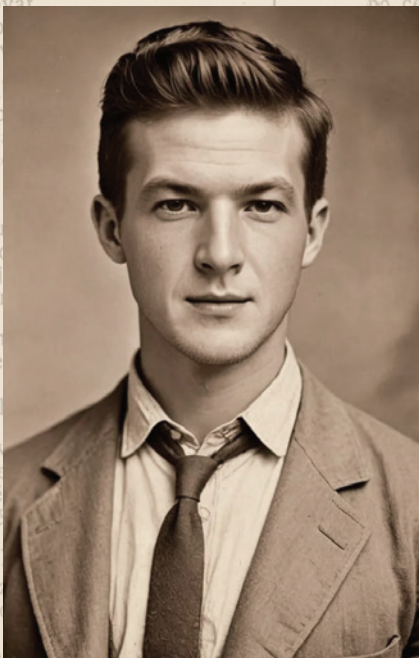

LEOŠ JANÁČEK

ARTHUR LAVANDIER

ORCHESTRATION

ZÁPISNÍK
ZMIZELÉHO

Petr NEKORANEC
Monika JÄGEROVÁ

Tomasz SOŚNIAK PIANO

Poznań Chamber Choir

Łukasz BOROWICZ CONDUCTOR

Poznań Philharmonic Orchestra

LEOŠ JANÁČEK
ZÁPISNÍK ZMIZELÉHO

WYKONAWCY / PERFORMERS

Petr NEKORANEC tenor / tenor

Monika JÄGEROVÄ alt / alto

Tomasz SOŚNIAK fortepian / piano

Poznański Chór Kameralny / Poznań Chamber Choir

głosy żeńskie / female voices

Bartosz MICHAŁOWSKI przygotowanie chóru / choir preparation

Łukasz BOROWICZ dyrygent / conductor

Orkiestra Filharmonii Poznańskiej / Poznań Philharmonic Orchestra

Nedbám já věcil o nic,
než aby večer byl,
abych já si s Zefkú
po celú noc pobyl.

XXII.

Můj drahý tatíčku,
jak vy sa mýlíte,
že sa já ožením

LEOŠ JANÁČEK (1854–1928)

Zápisník zmizelého

Pamiętnik zaginionego / The Diary of One Who Disappeared

orkiestracja / orchestration Arthur Lavandier

[1]	<i>Potkal sem mladou cigánku</i>	1:09
	<i>Spotkałem młodą Cygankę / I met a young gypsy girl</i>	
[2]	<i>Ta černá cigánka</i>	1:06
	<i>Ta czarna Cyganka / That black gypsy girl</i>	
[3]	<i>Svatojanské mušky</i>	1:27
	<i>Wieczorem przy grobli / Twilight fireflies dance</i>	
[4]	<i>Už mladé vlaštůvky</i>	0:59
	<i>W gnieździe kwilą z rana / Young swallows murmur</i>	
[5]	<i>Těžko sa mi oře</i>	0:38
	<i>Ciężko mi się orze / It's hard for me to plough the field</i>	
[6]	<i>Hajsi, vy siví volci</i>	1:31
	<i>Hej, moje siwe wołki / Ay, my grey oxen</i>	

Oh, Bože, rozhože,
jak sem sa proměnil,
jak sem sa přeměnil,

Oh, Bože, rozhože,
jak sem sa proměnil,
jak sem sa přeměnil,

Kuce Vám obtulám),
žádám odpuštění,
pro mne už návratu
žádnou cestou neám.

Chci všechno podniknout,

Táhne vůňa k lesu
z rozkvetlé pohanky —
»Chceš-i, Janku, vidět,
ak soňa cigánky?»

Esli vy to na mne,
esli vy povíte!

Nebudu já biča,
nebudu šanovat,
nebudu šanovat

- [7] Ztratil sem kolíček 0:49
Ech, trzonek zgubiłem / I've lost a peg
- [8] Nehled'te, volečci 0:57
Nie patrzcie tak tęsknie / Do not look, little oxen, sadly
- [9] Vítaj, Janičku 2:35
Witaj, Janiczku / Welcome, Johnny
- [10] Bože dálný, nesmrtelný 4:03
Bože wieczny, nieśmiertelny / O distant, deathless God
- [11] Táhne vůňa k lesu 2:41
Wabią swym zapachem / The scent drifts toward the woods
- [12] Tmavá olšinka 0:44
Ciemna olszyna / A dark alder grove
- [13] Intermezzo erotico..... 2:39
- [14] Slnéčko sa zdvihá 0:53
Słońko coraz wyżej / The sun is rising
- [15] Moji siví volci 0:45
Moje siwe wołki / My grey oxen

chládná stupeňka,
černá cigánka,
bílé kolénka:
na to štvoro, co živ budu,
nikdy 6 už nezabudu.

Vyletěl skřivánek,
vyletěl z ořeši,
moje truchlé srdce
nigdo nepotěši.

Nedbám já včil o nic,
než aby večer byl,
abych já si s Zefkú
po celú noc pobyl.

XXII.

Můj drahý tatíčku,
jak vy sa mýlite,
že sa já ožením

- [16] *Co sem to udělal? 1:09*
Co takiego czynię? / What have I done?
- [17] *Co komu súzeno 1:20*
Wszystkim sprawom / What one is fated
- [18] *Nedbám já včil o nic 0:57*
Nie dbam o nic więcej / I heed nothing now
- [19] *Letí straka letí 1:10*
Sroka się z nagła / A magpie flies
- [20] *Mám já panenku 0:46*
Na mojej miłej / I have a lovely girl
- [21] *Můj drahý tatíčku 1:02*
Ojczy mój kochany / My dear Father
- [22] *S Bohem, rodny kraju 2:38*
Z Bogiem, ziemi ojczów / Then farewell, fatherland

Czas całkowity / Total time: 31:59

oj, govny včela,
věckrát by už se mnú
řečňovat nechtěla.

Oh. Bože. rozbože,
jak sem sa proměnil,
jak sem svůj rozkošný

Ruce Vám obtulám*),
žádám odpuštění,
pro mne už návratu
žádnou cestou neáí.

Chci všechno podniknúť,

Leoš Janáček

○ PAMIĘTNIKU ZAGINIONEGO

Kiedy w maju 1916 roku opublikowano anonimowy poemat *Z pera samoukova* (*Spod pira samouka*), nikt nie przypuszczał, że okaże się on jedną z największych mistyfikacji w dziejach czeskiej literatury. W górskiej wsi na wschodzie Moraw, w tajemniczych okolicznościach znika z domu pewien dobrze zorganizowany i pracowity młody człowiek, wielka nadzieja swoich rodziców. Kilka dni później znajduje się dziennik chłopaka, a w nim kilka wierszy. W owym czasie nikt nie wie, iż to właśnie one kryją klucz do tajemnicy.

Dopiero po osiemdziesięciu latach ustalono, iż tajemniczym autorem poematu był lokalny pisarz i poeta Ozeř Kalda.

Poemat zrobił tak wielkie wrażenie na Leořu Janáčku, że już niedługo po publikacji, w latach 1917–1919, kompozytor stworzył oryginalne dzieło wokalne na pograniczu cyklu pieśni i kantaty. Premiera *Pamiętnika zaginionego* odbyła się 18 kwietnia 1921 roku w Teatrze Reduta w Brnie. Ta wyjątkowa kompozycja na tenor (Janíček), alt (Zefka), trzy głosy żeńskie i fortepian szybko zyskała rozgłos i uznanie szerokich rzesz słuchaczy na całym świecie.

Liczący 228 wersów *Pamiętnik zaginionego* to ballada, pozbawiona jednak tragicznego finału. Młody Janíček tak bardzo poddaje się zmysłowemu urokowi rozczarowanego przez Cygankę Zefkę, iż porzuca rodziców, siostrę i swe rodzinne strony, by razem z Zefką i ich synem wyruszyć ku niepewnej przyszłości. Kompozycja wyróżnia się ciepłem, nieokiełznaną emocjonalnością i – przy całej swej skromności – erotyczną zmysłowością. Charakteryzuje ją ona iście wybuchową mocą, a słuchacz coraz to bardziej uświadamia sobie nieuchronność, jaką niesie z sobą żarliwa namiętność.

Od ponad stu lat *Pamiętnik zaginionego* inspirował muzyków, plastyków, reżyserów, filmowców i innych twórców, którzy w najróżniejszych formach przetwarzają to dzieło. Nie ulega też wątpliwości, iż kolejne pokolenia artystów – i to nie tylko śpiewaków – odkrywać będą tak tekst, jak i kompozycję Janáčka na nowo.

Jan Sebastian Tomsa

OD DYRYGENTA

Premiera nowej instrumentacji *Pamiętnika zaginionego* Leoša Janáčka, autorstwa Arthura Lavandiera, odbyła się 15 marca 2022 roku w Opéra national du Rhin w Strasburgu. *Pamiętnik zaginionego* należy do arcydzieł liryki wokalne XX wieku, jest też jednym z najchętniej wykonywanych utworów Janáčka. W przeszłości podejmowano już próby orkiestracji dzieła, którego skład wykonawczy (dwoje solistów, chór, fortepian) oraz epickość sugerują drzemający w nim potencjał teatralny.

Istniejącą instrumentację Oty Zítka i Václava Sedláčka charakteryzuje monumentalizm, nie do końca oddający świat wewnętrznych przeżyć i emocji podmiotu lirycznego. Dlatego też zamówienie przez Alaina Perroux, dyrektora Opéra national du Rhin, kameralnej instrumentacji okazało się wyborem idealnym.

Powstało dzieło kameralne odwołujące się do najlepszych tradycji kameralistyki drugiej szkoły wiedeńskiej. Instrumentacja Arthura Lavandiera oddaje najdrobniejsze szczegóły psychologicznej tkanki spowijającej akcję *Pamiętnika zaginionego*. Jego mistrzostwo wyraża się w nadzwyczaj oszczędnym budowaniu ekspresji, dopracowaniu detali i niebywałym zmyśle kolorystycznym, charakterystycznym dla twórców francuskich.

Byłem zaszczycony, mogąc dyrygować premierą operową dzieła; wtedy też zamarzyłem o popularyzacji nowej wersji *Pamiętnika* poprzez nagranie płytowe. Jestem ogromnie rad, mogąc przedstawić nagranie koncertowe polskiej premiery nowej instrumentacji, zrealizowane wraz z Filharmonikami Poznańskimi, Poznańskim Chórem Kameralnym, pianistą Tomaszem Sośniakiem i wybitnymi czeskimi solistami: Petrem Nekorancem i Moniką Jägerovą.

Łukasz Borowicz

ABOUT THE DIARY OF ONE WHO DISAPPEARED

When an anonymous poem *From the Pen of a Self-Taught* was published in May 1916, no one could imagine it would turn out to be one of the greatest mystifications of all Czech literature. In a mountain village in eastern Moravia, an orderly and industrious young man, great hope of his parents, mysteriously disappears from home. A few days later, the boy's diary containing several short poems is found. These hold the key to the mystery, though at the time nobody is aware of it...

It was only eighty years later that the regional writer and poet Ozeř Kalda was named as the author of work.

Leoš Janáček was so impressed with the poem that soon (1917–1919) he composed an original vocal piece that can be located on the borderland between a song cycle and a cantata. The premiere of *The Diary of One Who Disappeared* was held at the Reduta Theatre in Brno on 18th April 1921. The outstanding composition for tenor (Janíček), alto (Zefka), three female voices and piano quickly gained popularity and found recognition among listeners throughout the world.

Comprising 228 verses, *The Diary of One Who Disappeared* is a ballad with a non-tragic ending. Janíček, the young man, is so captivated by the erotic charm of the gypsy Zefka that he abandons his parents, his sister, and even his native land for what appears a distant and uncertain future with Zefka and their son. The composition stands out for its warmth, intensity of feeling, as well as – for all its modesty – emotional urgency as the listener gradually comes to realise the inexorability burning passion brings about.

For a whole century, *The Diary of One Who Disappeared* has inspired musicians, visual artists, directors, filmmakers and the like to create numerous new forms of this work. It is also plain to see that subsequent generations of singers and other artists will keep discovering the text (and Janáček's composition) anew.

Jan Sebastian Tomsa

FROM THE CONDUCTOR

The premiere performance of Arthur Lavandier's new instrumentation of *The Diary of One Who Disappeared* by Leoš Janáček was held at Opéra National du Rhin in Strasbourg on 15 March 2022. A masterpiece of 20th-century lyrical vocal art, *The Diary* is one of Janáček's most frequently performed works. It was not the first attempt to orchestrate the piece, as its performer line-up of two soloists, choir and piano combined with the epic dimension of the whole appear to indicate the composition's dormant theatrical potential.

The previous, rather monumental instrumentation by Ota Zitek and Václav Sedláček does not fully render the inner world and emotions experienced by the poem's persona. For this reason, the chamber instrumentation commissioned by Alain Perroux, director of Opéra national du Rhin, turned out to be an ideal solution.

What emerged was a low-key piece drawing on the best chamber music traditions of the Second Viennese School. Arthur Lavandier's instrumentation renders the tiniest detail of the psychological fabric that envelops the plot of *The Diary*. His mastery finds expression in exceedingly restrained build-up of the means of expression, in the polishing of the details, as well as in the remarkable sense of colour so typical of French authors.

I was honoured to conduct the operatic premiere of the piece; it was then that an idea germinated with me to popularise the new version of *The Diary* as an album. I am utterly pleased to present the concert recording of the new instrumentation's Polish premiere performance featuring Poznań Philharmonic Orchestra, Poznań Chamber Choir, the pianist Tomasz Sośniak, as well as the outstanding Czech soloists: Petr Nekoranec and Monika Jägerova.

Lukasz Borowicz

XII.

Táhne vůňa k lesu
z rozkvy
>Chceš
ak sni

LEOŠ JANAČEK

ZAPÍSNÍK ZMIZELÉHO

ORKIESTRACJA / ORCHESTRATION **ARTHUR LAVANDIER**
SŁOWA / LYRICS **OZEF KALDA**

1.

Potkal sem mladou cigánku,

nesla se jako laň,
přes prsa černé lelíky
a oči bez dna zhlaň.
Pohledla po mně zhluboka,
pak vynesla sa přes peň,
a tak mi v hlavě ostala
přes celučky, celučky deň.

2.

Ta černá cigánka

kolem sa posmětá.
Proč sa tady drží,
proč nejde do světa?
Byl bych snad veselší,
gdyby odjít chtěla;
šel sa pomodlit
hnedkaj do kostela.

Esli vy to na mne,
esli vy povíte!

Nebudu já biča,
nebudu šanovat,
budu šanovat

chlada studénka,
černá cigánka,
bílé kolénka:
na to štvoro, co živ budu,
nikdy j14 už nezabudu.

Vyletěl skřivánek,
vyletěl z ořeší,
moje truchlé srdce
nigdo nepotěší.

XIV

XVIII.

Nedbám já věi o nic,
než aby večer byl.
XXII.
Můj drahý tatíčku,
jak vy sa mylíte,
... sa lá ožením

PAMIĘTNIK ZAGINIONEGO / THE DIARY OF ONE WHO DISAPPEARED

PRZEKŁAD / TRANSLATION JAKUB PACZEŚNIAK
ENGLISH TRANSLATION JAN SEBASTIAN TOMSA

1.
Spotkałem młodą Cyganę,
piękną niczym łania,
warkocz kruczoczarnych włosów
piersi jej przysłaniał.
Spojrzała wzrokiem głębokim,
przeskoczyła przez pień,
i tak mi w głowie została
na calutki, calutki dzień.

2.
Ta czarna Cyganka
ciągle się tu kręci.
Czemu nie odchodzi,
czy świat jej nie ęci?
Lepiej by mi było,
gdyby znikła naraz,
szedłbym za pacierzem
do kościoła zaraz.

1.
I met a young gypsy girl,
she moved with the grace of a doe;
her black hair fell across her breasts,
her eyes an abyssal pool.
She fixed me with her piercing eyes,
then sprang over the log,
and stayed in my mind
the whole day long.

2.
That black gypsy girl,
she lingers still;
why does she stay,
why will she not go out into the world?
Perhaps I might be happier
if she went far away,
and in that hour
I would go to church to pray.

XII.
Táhne vůňa k lesu
z rozkvetlé pohanky —
»Chceš-i, Janku, vidět,
ak soňa cigánky?»

3.

Svatojanské mušky

tančija po hrázi,
gdosi sa v podvečer
podle ní prochází.
Nečekaj, nevyjdu,
nedám já sa zlákat,
mosela by po téj
má maměnka plakat.
Měsíček zachodí,
už nic vidět není,
stojí gdosi stojí
v našem záhumení.
Dvoje světélka
zářija do noci.
Pane Bože, nedaj!
Stoj mi ku pomoci!

4.

Už mladé vlašťuvky

ve hnízdě vrnoží,
ležal sem celú noc
jako na trnoži.
Už sa aj svítání
na nebi patrní,
ležal sem celú noc
jako nahý v trní.

Esli vy to na mne,
esli vy povíte!

Nebudu já biča,
nebudu šanovat,
budu štěstí hledat.

chlada studěnka,
černá cigánka,
bílé kolénka:
na to štvoro, co živ budu,
nikdy j16 už nezabudu.

Vyletěl skřivánek,
vyletěl z ořeší,
moje truchlé srdce
nigdo nepotěší.

3.

Wieczorem przy grobli

światliki latają,
ktoś się tam przechadza,
kogoś oświetlają.

Nie czekaj, nie przyjdę,
nie kusisz mnie wcale,
serce by mi pękło
na matczyne żale.

Księżyc już zachodzi,
nic nie widać prawie,
jakaś postać stoi
w oddali przy stawie.

Dwoje oczu świeci
pośród ciemnej nocy.

Uchroń, Panie Boże!
Bądź mi ku pomocy!

4.

W gnieździe kwilą z rana

jaskółcze pisklęta,
nic prawie nie spałem,
noc taka przekłęta.

Już niebo jaśniejje,
świta już na dworze,
nocą spać nie dało
cierniste me łożo.

XXII.

Můj drahý tatíčku,
jak vy sa mýlite,
že sa já ožením

3.

Twilight fireflies dance

along the lake's shore;
someone walks there
in the hush of eventide.

Do not wait for me —
I will not go, I will not be lured,
for my dear mother
would weep for me.

The moon has sunk below the horizon,
nothing can be seen.

Yet someone stands,
stands waiting in our yard.

Two lights gleam
in the night —

My God, do not let me yield!
Stand beside me and help me!

4.

Young swallows murmur

in their nests.
All night I lay
as though upon bare boards.
Even the dawn is now breaking
in the sky.

And I lay whole night long
like a naked man among thorns.

Táhne vůňa k lesu
z rozkvetlé pohanky —
»Chčeš-i, Janku, vidět,
ak soňa cigánky?»

Esli vy to na mne,
esli vy povíte!

Nebudu já biča,
nebudu šanovat,
budu štěstí a smádek

5.

Těžko sa mi oře,

vyspal sem sa malo,
a gdyž sem odespal,
o ní sa mi zdálo!

6.

Hajsi, vy sivi volci,

bedlivo orajte,
nic vy sa k olšině
nic neohledajte!
Ode tvrděj země
pluh mi odskakuje,
strakatej fěrtúšek
listím pobleskuje.
Gdo tam na mne čeká,
nech rači zkamení,
moja chorá hlava
v jednom je plameni.

7.

Ztratil sem kolícek,

ztratil sem od nápravy,
postojte volečci, postojte,
nový to vyspraví.
Půjdu si pro něho

chladaň studěnka,
černá cigánka,
bílé kolénka:
na to štvěro, co živ budu,
nikdy j18 už nezabudu.

vyletěl skřivánek,
vyletěl z ořeši,
moje truchlé srdce
nigdo nepotěší.

Nedbám já včel o nic,
než aby večer byl,
abych já si s Zefkú
po celú noc pobyl.

5.

Ciężko mi się orze,

krótko przed tym spałem,
a gdy później sen przyszedł
znów ją tam widziałem!

6.

Hej, moje siwe wołki,

gorliwie orajcie,
wcale ku olszynie
się nie oglądajcie!
Świat wokół koloru
na nowe wciąż zmienia,
nie daje się pługiem
zorać twarda ziemia.
Kto tam na mnie czeka,
w kamień się obróci,
w mej głowie już gorączka
swą melodię nuci.

7.

Ech, trzonek zgubiłem,

trzon od pługu starego,
zatrzymajcie się wołki moje,
poszukam nowego.
Na porębie znajdę

Oh. Bože. rozhože,
jak sem sa proměnil,
jak sem sa proměnil,

XXII.

Můj drahý tatíčku,
jak vy sa mýlíte,
že sa já ožením

5.

It's hard for me to plough the field —

I scarcely slept,
and when I dozed off,
I dreamed of her.

6.

Ay, my grey oxen,

plough on with care —
do not turn your heads;
not toward the alders.
My plough
strikes the stubborn earth.
A multi-colored apron
flashes through the leaves.
Whoever waits for me there —
let them turn to stone,
for my restless mind
is on fire.

7.

I've lost a peg,

a peg from my plough is gone;
stay, my oxen stand still!
A new one will mend it.
I will bring one,

vám obětiam),
žadám odpuštění,
pro mne už návratu
žádnou cestou není.

Chci všechno podniknout,

XII.
Táhne vůňa k lesu
z rozkvetlé pohanky —
»Chceš-i, Janku, vidět,
ak soňa cigánky?»

rovnú ja do seče.
Co komu súzeno,
tomu neuteče.

8.
Nehled'te, volečci,
tesklivo k úvratím,
nebojte sa o mne,
šak sa vám neztratím!
Stojí černá Zefka
v olšině na kraju,
temné její oči
jiskrú ligotajú.
Nebojte sa o mne,
aj gdyž k ni přikročím,
dokážu zdorovat
uhrančlivým očím.

9.
„Vítaj, Janičku,
vítaj tady v lese!
Jaksá št'astná trefa
t'a sem cestú nese?
Vítaj, Janičku!
Co tak tady stojíš,
bez krve, bez hnutí,
či snad sa mne bojiš?»

Esli vy to na mne,
esli vy povíte!

Nebudu já biča,
nebudu šanovat,
budu šanovat

chladaň studěnka,
černá cigánka,
bílé kolénka:
na to štvoro, co živ budu,
nikdy už nezabudu.

Vyletěl skřivánek,
vyletěl z ořeší,
moje truchlé srdce
nigdo nepotěší.

Nedbám já věil o nic,
než aby večer byl,
abych já si s Zefkú
na celú noc pobyl.

drzewa powalone.
Zaden nie ucieknie
przed tym, co sądzone!

8.

Nie patrzcie tak tęsknie,

wólki. Czego chcecie?
Nie bójcie się o mnie,
nie przepadnę przecie!
Stoi czarna Zefka
w olszynie na skraju,
już ciemne jej oczy
płomieniem pałają.
Nie bójcie się o mnie,
dajcie bliżej dotrzeć,
czarującym oczom
potrafię się oprzeć.

9.

„Witaj, Janiczku,
witaj w lesie, miły!
Jakież drogi dobre
cię tu zaprowadziły?
Witaj, Janiczku!
Dlaczego tak stoisz,
blady, bez życia,
może się mnie boisz?”

Oh. Bože. rozhože,
jak sem sa proměnil,
jak sem sa proměnil,

XXII.

Můj drahý tatíčku,
jak vy sa mýlíte,
jak vy sa mýlíte,
že já ožením.

fresh from the glade —
What one is destined for,
one cannot escape.

8.

Do not look, little oxen, sadly

toward the headlands;
Do not worry about me —
I shall not be lost to you.
Black Zefka stands
at the edge of the alders;
her dark eyes
flash like sparks.
Do not fear for me
as I approach her —
I can resist
her bewitching gaze.

9.

“Welcome, Johnny,
welcome here in the woods.
What good wind
blows you here?
Welcome, Johnny!
Why do you stand so still,
pale as dead —
are you afraid of me?”

am obitím),
odpuštění,
pro mne už návratu
žádnou cestou není.
Chci všechno podniknout,

XII.
Táhne vůňa k lesu
z rozkvetlé pohanky —
»Chčeš-i, Janku, vidět,
ak soňa cigánky?»

„Nemám já sa věru,
nemám sa koho bát,
přišel sem si enom
nákolníček ut'at!“
„Neřež můj Janíčku,
neřež nákolníčku!
Rači si poslechni
cigánskou pěsničku!“
Ruky sepjala,
smutno zpívala,
truchlá pěsnička
srdcem hýbala.

10.

„**Bože dálný, nesmrtelný,**

proč's cigánu život dal?
By bez cíle blúdil světem,
štván byl jenom dál a dál?“
„Rozmilý Janíčku,
čuješ-li skřivánky?“
Smutná pěsnička
srdcem hýbala.
„Přišedni si přeca
podlevá cigánky!“
„Bože mocný! Milosrdný!
Než v pustém světě zahynu,
daj mi poznat, daj mi cítit!“

Esli vy to na mne,
esli vy povíte!

Nebudu já biča,
nebudu šanovat,
nebudu šanovat

chládná studěnka,
černá cigánka,
bílé kolénka:
na to štvěro, co živ budu,
nikdy už nezabudu.

ylletěl skřivánek,
ylletěl z ořeši,
moje truchlé srdce
nigdo nepotěši.

Nedbám já věi o nic,
než aby večer byl,
abych já si s Zefkú
na celú noc pobyl.

„Nie takim strachliwy,
nie mam się kogo bać,
przyszedłem nowy trzon
do pługu wystrugać!”

„Nie strugaj, Janiczku,
przystań na chwileczkę,
posłuchaj, zaśpiewam
cygańską piosneczkę!”

Ręce złożyła,
tęsknie śpiewała,
smutna piosneczka
serce ścisakała.

10.

„Boże wieczny, nieśmiertelny,

po co Cyganowi żyć,
skoro ciągle błądzi światem,
stale słyszác – dalej idź!?”

„Kochany Janiczku,
czy słyszysz skowronki?”
Smutna piosneczka
serce ścisakała.

„Usiądź przecie, proszę,
u boku Cyganki!”

„Boże wielki, nieśmiertelny,
zanim w obcych stronach zginę,
daj wiedzę, pragnień spełnienie!”

Oh. Bože. rozhože,
jak sem sa proměnil,
jak sem sa přeměnil,

XXII.

Můj drahý tatíčku,
jak vy sa mýlíte,
já ožením

“Truly, there is no one,
no one I would fear.
I came only
to cut a peg from a tree.”

“Do not cut, my Johnny,
do not cut a peg here!
You would do better
to listen to a gypsy song.”

She clasped her hands
and sang in sorrow.
And her mournful song
stirred his heart.

10.

“O distant, deathless God,

why did you give a gypsy life at all —
To wander aimless through the world,
to be driven on and on?”

“Dear Johnny,
do you hear the larks?
Come, sit now awhile
beside a gypsy girl.”

The mournful song
stirred his heart.

“Almighty, merciful God,
ere I perish in this barren world,
grant me to know, grant me to feel.”

pro mne už navratu
žádnou cestou není.

Chci všechno podniknúť,

Táhne vůňa k lesu
z rozkvetlé pohanky —
»Chceš-i, Janku, vidět,
jak spíja cigánky?»

Smutná pěsnička
srdcem hýbala.

„Pořád tady enom
jak solný slp stojíš,
všecko mi připadá,
že sa ty mne bojíš.

Přisedni si blížej,
ne tak zpovzdaleka,
či t'a moja barva
preca enom laká?

Nejsu já tak černá
jak sa ti uzdává,
gde nemože slnce,
jinší je postava!“

Košulku na prsoch
krapečku shrnula,
jemu sa všecka krev
do hlavy vhrnula.

11.

Táhne vůňa k lesu

z rozkvetlé pohanky.

„Chceš-li Janku vidět,
jak spíja cigánky?“

Halúzku zlomila,
kámeň odhodila;

„Tož už mám ustlané,“

Esli vy to na mne,
esli vy povíte!

Nebudu já biča,
nebudu šanovat,
budu žít jak vy —

chlada studénka,
černá cigánka,
bílé kolénka:
na to štvoro, co živ budu,
nikdy už nezabudu.

Vyletěl skřivánek,
vyletěl z ořeší,
moje truchlé srdce
nigdo nepotěší.

Nedbám já věi o nic,
než aby večer byl,
abych já si s Zefkú
na celú noc pobyl.

Smutna piosneczka
serce ściskała.

„Zmieniony w słup soli
cały czas tu stoisz,
wygląda mi na to,
że ty się mnie boisz.

Usiądź, proszę, bliżej,
nie trzymaj się z dala,
czy kolor mej skóry
na to nie pozwala?

Nie jest taka ciemna,
na jaką wygląda,
zbliź się, to zobaczysz –
słońca nie ogląda!”

Z jej piersi koszula
nieco się zsunęła,
jego twarz niewinna
od krwi zapłonęła.

11.

Wabią swym zapachem

pole, rzeka i las.

„Chcesz zobaczyć, Janku,
gdzie sypiam w każdy czas?”

Gałązkę złamała,
kamień odrzuciła.

„Oto mam posłane”,

Oh. Bože. rozhože,
jak sem sa proměnil,
jak sem sa proměnil,

XXII.

Můj drahý tatíčku,
jak vy sa mýlíte,
jak sa já ožením

The mournful song
stirred his heart.

“You stand there still,
like a pillar of salt —
It seems to me
you’re afraid of me.

Come sit a little closer,
not so far away —
Or does my dark skin
frighten you after all?

I’m not so black
as you imagine;
where the sun does not reach,
one looks different.”

She drew her blouse a little
from her breast,
and all his blood
rushed to his head.

11.

The scent drifts toward the woods

from blooming buckwheat —

“Would you like to see, Johnny,
how gypsy girls sleep?”

She snapped a twig,
and threw a stone aside:

“Here my bed is made,”

„(já jsem obilím),
odpuštění,
pro tme už návratu
žádnou cestou není.

Chci všechno podniknout,

Táhne vůňa k lesu
z rozkvetlé pohanky —
»Chčeš-i, Janku, vidět,
ak soňa cigánky?»

v smíchu prohodila.
„Zem je mi za polštář,
nebem sa přikrývám,
a rosú schladlé ruce
v klíně si zahřívám.“
V jedné sukénce
na zemi ležala
a moja poctivost'
pláčem usedala.

12.

Tmavá olšinka,

chladná studénka,
černá cigánka,
bílé kolénka:
nato štvéro,
co živ budu,
nikdy já už
nezabudu.

13.

Intermezzo erotico

14.

Slněčko sa zdvihá,
stín sa krátí.

Esli vy to na mne,
esli vy povíte!

Nebudu já biča,
nebudu šanovat,
budu já šanovat

chladná studénka,
černá cigánka,
bílé kolénka:
na to štvéro, co živ budu,
nikdy už nezabudu.

Vyletěl skřivánek,
vyletěl z ořeši,
moje truchlé srdce
nigdo nepotěší.

Nedbám já včil o nic,
než aby večer byl,
abych já si s Zefkú
po celú noc pobyl.

śmiejąc się, rzuciła.
„Poduszką jest ziemia,
niebem się przykrywam,
a gdy dłonie mi zmarzną,
pod siebie je skrywam.”
W jednej sukience
na ziemi leżała,
duszę mą od tego
żałość wypełniała.

12.

Ciemna olszyna,
czarna Cyganka,
chłodne źródelko,
białe kolanka:
o tym wszystkim,
choć to skromne,
nigdy przecie
nie zapomnę.

13.

Intermezzo erotico

14.

Słońko coraz wyżej,
coraz krótszy cień.

XXII.

Můj drahý tatíčku,
jak vy sa mýlíte,
ožením

she said and laughed aside.
“The earth is my pillow,
the sky my covering.
My hands, cold with dew,
I warm in my lap.”
Clad in a single skirt
she lay upon the ground,
and all my virtue
began to weep.

12.

A dark alder grove,
a cold spring,
a black gypsy girl,
gentle white knees —
these four things,
as long as I live,
I shall never,
never forget.

13.

Intermezzo erotico

14.

The sun is rising,
the shadows grow shorter.

Táhne vůňa k lesu
z rozkvetlé pohanky —
»Chčeš-i, Janku, vidět,
ak soňa cigánky?»

Oh! Čeho sem pozbyl,
gdo mi to navrátí?

15.

Moji siví volci,

co na mne hledíte?

Esli vy to na mne,

esli vy povíte!

Nebudu já biča

na vás šanovat,

budete to potem,

budete banovat!

Nejhorší však bude,

vrát'a sa k polednu,

jak já jen maměnce

do očí pohlednu!

16.

Co sem to udělal?

Jaká to vzpomněnka!

Gdyž bych já měl pravit

cigánce maměnka.

Cigánce maměnka,

cigánu tatíček,

rači bych si ut'al

od ruky malíček!

Vyletěl skřivánek,

vyletěl z ořeší,

Esli vy to na mne,
esli vy povíte!

Nebudu já biča,
nebudu šanovat,
budete to potem

chladaň studěnka,
černá cigánka,
bílé kolénka:
na to štvěro, co živ budu,
nikdy už nezabudu.

Vyletěl skřivánek,
vyletěl z ořeší,
moje truchlé srdce
nigdo nepotěší.

Nedbám já včil o nic,
než aby večer byl,
abych já si s Zefkú
na celú noc pobyl.

Kto przywoła przeszłość,
wróci miniony dzień?

15.

Moje siwe wołki,

czemu tak patrzycie?

Jeśli wy jakkolwiek...

jeśli mnie zdradzicie!...

Już przed wami bicza

nie będę chować,

bardzo potem tego

będziecie żałować!

Najgorzej wszak będzie,

gdy do domu wrócę,

na spojrzanie matki

oczy swe odwrócę.

16.

Co takiego czynię?

Jest dobrym wyborem

życie swoje łączyć

z cygańskim taborem?

Cygan i Cyganka

wkrótce mają rodziną?

Mamże radować się

tą gorzką nowiną?

Wyleciał skowronek,

wyleciał z leszczyny,

Oh, Bože, rozhože,
jak sem sa proměnil,
jak sem svůj vyhledal

XXII.

Můj drahý tatíčku,
jak vy sa mýlíte,
já lá ožením.

Oh! What I have lost —
who will give it back to me?

15.

My grey oxen,

why do you look at me?

If you,

if you will only tell on me! —

I will not spare

the whip for you;

and you will then,

you will regret it.

Yet, the worst of all,

when I return at noon.

How can I look

into my dear mother's eyes!

16.

What have I done?

Oh, what dreadful sight!

That I should call

a gypsy my mother?

A gypsy for a mother?

A gypsy for a father?

I would sooner

cut off my little finger!

A little lark has flown

from the hazel bush;

Vám obtížím),
in odpuštění,
mne už návratu
záhrou cestou nejí,
Chci všechno podniknúť,

XII.
Táhne vůňa k lesu
z rozkvetlé pohanky —
»Chčeš-i, Janku, vidět,
ak soňa cigánky?»

moje truchlé srdce
nigdo nepotěší.

17.

Co komu súzeno,

tomu neuteče.

Spěchám já včil často

na večer do seče.

Co tam chodím dělat?...

Sbíráám tam jahody.

Lístěček odhrňa,

užiješ lahody.

18.

Nedbám já včil o nic,

než aby večer byl,

abych si já s Zefkú

celú noc pobyl.

Povšeckým kohútom

hlavy bych zutínal,

to aby žádný z nich

svítání nevolal.

Gdyby chtěla noc

na věky trvati,

abych já na věky

mohl milovati.

Esli vy to na mne,
esli vy povíte!

Nebudu já biča,
nebudu šanovat,
nebudu šanovat

chlada studěnka,
černá cigánka,
bílé kolénka:
na to štvěro, co živ budu,
nikdy už nezabudu.

Vyletěl skřivánek,
vyletěl z ořeši,
moje truchlé srdce
nigdo nepotěší.

Nedbám já včil o nic,
než aby večer byl,
abych já si s Zefkú
na celú noc pobyl.

serce me strapione,
choć nie nosi winy.

17.

Wszystkim sprawom

los dotrzyma kroku.

Odwiedzam ja teraz

porębę o zmroku.

Dlaczego to robię?...

Ach, zbieram jagody.

Tam dokoła rosną

pełne ich ogrody.

18.

Nie dbam o nic więcej,

niż żeby wieczór był,

żebym z moją Zefką

całą noc spędził.

Piejącym kogutom

głowy bym pościął,

żeby żaden z nich

świtania nie wszczywał.

Niechby noc chciała

po wsze czasy trwać,

by mnie dane było

na wieki miłować.

Oh. Bože. rozhože,
jak sem sa proměnil,
ich sem sáf, možebem
rečňovat nechtěla.

Oh. Bože. rozhože,
jak sem sa proměnil,
ich sem sáf, možebem

XXII.

Můj drahý tatíčku,
jak vy sa mýlíte,
že sa já ožením

my anguished heart,
no one can soothe.

17.

What one is fated,

one cannot escape.

Often now I hasten at dusk

to the mowing field.

What do I go there to do? ...

I gather strawberries there;

I lift the little leaves —

and taste their sweetness.

18.

I heed nothing now

but the coming of night,

that I might stay with Zefka

the whole night through.

I would strike the heads off

every rooster alive,

so none of them might

ever call the dawn.

If only the night

were willing to last forever,

that I might love

forevermore.

Kuce Vám obtulám),
žádám odpuštění,
pro mne už návratu
žádnou cestou neám.

Chci všechno podniknúť,

Táhne vůňa k lesu
z rozkvetlé pohanky —
»Chceš-i, Janku, vidět,
ak soňa cigánky?»

19.

Letí straka letí,
křídlama chlopotá,
ztratila sa sestře
košulenska z plota.
Gdo jí ju ukradl,
aj, gdyby věděla,
věckrát by se mnú
řečňovat nechtěla.
Oh, Bože, rozbože,
jak sem sa proměnil,
jak jsem své myšlenky
ve svém srdci změnil.
Co sem sa modlíval,
už sa hlava zbyla,
jak gdyby sa pískem
zhlybeň zařútila!

20.

Mám já panenku,
ale po kolenka
už sa jí zdvíhá
režná košulenska.

21.

Můj drahý tatíčku,
jak vy sa mýlíte,
že sa já ožením,

Esli vy to na mne,
esli vy povíte!

Nebudu já biča,
nebudu šanovat,
budu já šanovat

chlada studěnka,
černá cigánka,
bílé kolénka:
na to štvéro, co živ budu,
nikdy už nezabudu.

Vyletěl skřivánek,
vyletěl z ořeší,
moje truchlé srdce
nigdo nepotěší.

19.

Sroka się z nagła

zerwała do lotu,
siostrze mej zniknęła
koszuleńka z płotu.
Kto ją porwał skrycie,
oj, gdyby wiedziała,
więcej by ze mną
rozmawiać nie chciała.
Och, Boże, mój Boże,
jakże się zmieniłem,
wszystko, co nieważne,
wszystko porzuciłem.
O co się modliłem,
o tym zapomniałem,
płynął wartki strumień,
ja go zatrzymałem.

20.

Na mojej miłej

biała koszuleńka,
już się nam rodzi
dziecina maleńka.

21.

Ojczy mój kochany,

nic o mnie nie wiecie,
nie wezmę za żonę

Oh, Bože, rozhože,
jak sem sa proměnil,
jak sem svůj manželka

XXII.

19.

A magpie flies —

she flies and flaps her wings.
My sister's blouse
is missing from our fence.
Who stole her shirt,
oh, if she only knew,
she would never want
to speak with me again.
Oh God, dearest God,
how have I changed,
how my thoughts have changed
within my heart.
As I kept praying,
my head grew faint,
as if a sand-filled hollow
had suddenly caved in.

20.

I have a lovely girl

but her rye-blouse
is rising up
to her knees.

21.

My dear Father,

how wrong you are
to think I will marry

Můj drahý tatíčku,
jak vy sa mýlíte,
že sa lá ožením

ne Vám obtulám),
lám odpuštění,
pro mne už návratu
žádnou cestou není.

Chci všechno podniknout,

Táhne vůňa k lesu
z rozkvetlé pohanky —
»Chčeš-i, Janku, vidět,
ak soňa cigánky?»

kerú mi zvolíte.
Každý, kdo pochybil,
nech trpí za vinu;
svojemu osudu
rovněž nevyminu!

22.

S Bohem, rodný kraju,

s Bohem, má dědino!
Navždy sa rozlúčit,
zbývá mi jedino.
S Bohem, můj tatíčku
A i vy, maměnko
s Bohem, má sestřičko,
mých očí pomněnko!
Ruce vám obtúlám,
žádám odpuštění,
už pro mne návratu
žádnou cestou není!
Chci všecko podniknúť,
co osud poručí!
Zefka na mne čeká,
se synem v náručí!

Esli vy to na mne,
esli vy povíte!

Nebudu já biča,
nebudu šanovat,
budu štěstí hledat.

chládná studěnka,
černá cigánka,
bílé kolénka:
na to štvěro, co živ budu,
nikdy už nezabudu.

Vyletěl skřivánek,
vyletěl z ořeší,
moje truchlé srdce
nigdo nepotěší.

Nedbám já věcil o nic,
než aby večer byl,
abych já si s Zefkú
na celú noc pobyl.

tej, ktorá wskażecie.
Každy, kto pobłdźiž,
niech cierpi za winę,
przeznaczenia swego
ja takóž nie ominę.

22.

Z Bogiem, ziemio ojców,

z Bogiem, moja wiosko,
żegnam się, choć serce
przepełnione troską.

Z Bogiem, ojczy, matko

i ty, siostró miła,

nie zapomnę o was,

w pamięci ma siła.

Wybaczcie mi, proszę,

wybrałem już drogę,

z niej dziś ani jutro

zawrócić nie mogę.

Co los mi wyznaczyci,

temu stawię czoła!

Zefka z synkiem czeka,

życie tak mnie woła!

Oh, Bože, rozbože,
jak sem sa proměnil,
jak sem sa přeměnil,
včecráť by už se mnú
řečňovat nechtěla.

Oh. Bože, rozbože,
jak sem sa proměnil,
jak sem sa přeměnil,

XXII.

Můj drahý tatíčku,
jak vy sa mýlíte,
jak vy se mýlíte,
že já se ožením.

the one you choose for me.
He who failed
must suffer for his guilt,
so, too, I must accept
what my fate has brought upon me!

22.

Then farewell, fatherland,

fare thee well, my village!

To part forever,

is the last thing I must do.

Farewell, dear father,

and you, my dear mother.

Farewell, my sweet sister,

with eyes like forget-me-nots!

I press your hands

and pray for forgiveness.

For me there is

no road of return anymore.

I want to do

all that fate commands —

Zefka is waiting for me;

with my son in her arms!

Ruce Vám obtulám*),
žádám odpuštění,
pro mne už návratu
žádnou cestou není.

Chci všechno podniknout,

Petr Nekoranec

PETR NEKORANEC

TENOR

Petr Nekoranec to jeden z największych talentów młodego pokolenia czeskich śpiewaków. Jego najnowsze przedsięwzięcia artystyczne to rola Fausta w *Potępieniu Fausta* Hectora Berliozu w paryskim Théâtre des Champs-Élysées, występy w Nantes Opéra, Theater an der Wien, jak również koncerty z towarzyszeniem wiodących orkiestr europejskich.

W sezonie 2024/2025 zadebiutował w Teatrze Wielkim-Operze Narodowej w Warszawie, w Staatsoper Unter den Linden w Berlinie oraz w Operze Queensland w Brisbane; występował również w Teatro Real w Madrycie, Opéra de Lille, Auditorium de Lyon oraz w Los Angeles Philharmonic. Od sezonu 2021/2022, Petr Nekoranec – którego repertuar obejmuje m.in. role Rodolfa w *Cyganerii* Giacoma Pucciniego, Almavivy w *Cyruliku sewilskim* Gioacchina Rossiniego, Tamina w *Czarodziejskim flecie*, Ferranda w *Così fan tutte* oraz Don Ottavia w *Don Giovannim* Wolfganga Amadeusa Mozarta, Romea w *Romeo i Julii* Charles'a Gounoda – jest solistą Teatru Narodowego w Pradze.

Artysta współpracował z czołowymi dyrygentami, w tym m.in. z Jiřím Bělohávkem, Jamesem Levine'em, Oxaną Lyniv i Markiem Armiliato.

Petr Nekoranec był pierwszym czeskim uczestnikiem Lindemann Program w Metropolitan Opera w Nowym Jorku (2016); był również członkiem Studia Operowego Bayerische Staatsoper w Monachium, uhonorowanym w 2016 roku Bayerischer Kunstförderpreis (Bawarską Nagrodą Sztuki). W 2018 roku otrzymał Classic Prague Award (Praską Nagrodę Muzyczną) w kategorii Talent Roku.

Artysta jest laureatem czołowych konkursów europejskich, m.in. zwycięzcą Francesco Viñas International Competition w Barcelonie (2017). Studiował w Konserwatorium w Pardubicach w klasie Jarmili Chaloupkovej, a obecnie współpracuje z tenorem Antoniem Carangelo.

Dyskografia śpiewaka obejmuje m.in. takie tytuły, jak *French Arias* (2019) czy *Pamiętnik zaginionego* Leoša Janáčka (2025).

PETR NEKORANEC

TENOR

Tenor Petr Nekoranec is one of the most outstanding talents of the young generation of Czech singers. His recent international engagements include the role of Faust in Hector Berlioz's *La Damnation de Faust* at the Théâtre des Champs-Élysées in Paris, as well as appearances at the Nantes Opéra, Theater an der Wien, and concert performances with major European orchestras.

The 2024/25 season marked Petr Nekoranec's debut with the Teatr Wielki-Opera Narodowa (Polish National Opera) in Warsaw, the Staatsoper Unter den Linden in Berlin, and Queensland Opera, Brisbane; he also performed at the Teatro Real Madrid, Opéra de Lille, Auditorium de Lyon, and Los Angeles Philharmonic. Since the 2021/22 season, the singer – whose repertoire includes such roles, as Rodolfo in *La bohème* by Giacomo Puccini, Almaviva in *The Barber of Seville* by Gioacchino Rossini, Tamino in *The Magic Flute*, Ferrando in *Così fan tutte*, and Don Ottavio in *Don Giovanni* by Wolfgang Amadeus Mozart, Romeo in *Romeo and Juliet* by Charles Gounod – has been soloist at the National Theatre in Prague.

The artist's notable collaborations include such prominent conductors, as Jiří Bělohávek, James Levine, Oxana Lyniv, and Marco Armiliato.

The first Czech to participate in the Lindemann Program at the Metropolitan Opera (2016), he was also a member of the Bayerische Staatsoper Studio in Munich where he was awarded the Bayerischer Kunstförderpreis (Bavarian Art Prize) in 2016. Recipient of the Classic Prague Awards' Talent of the Year Prize (2018), he is laureate of major European competitions, including Francesco Viñas International Competition in Barcelona (2017).

Petr Nekoranec studied at Pardubice Conservatory with Jarmila Chaloupková, and has since collaborated with tenor Antonio Carangelo. His discography includes *French Arias* (2019) and Leoš Janáček's *The Diary of One Who Disappeared* (2025).

Monika Jägerová

MONIKA JÄGEROVÁ

ALT

Urzekająca głębokim głosem i stylistyczną wszechstronnością czeska kontral-cistka Monika Jägerová wykonuje repertuar od baroku przez klasycyzm, romantyzm aż po operę współczesną. Śpiewaczka występowała na znanych scenach europejskich, takich jak Teatr Narodowy w Brnie, Opéra Royal du Château de Versailles, Theater am Gärtnerplatz w Monachium, Opera Narodowa w Bergen, Oper Köln, jak również na renomowanych festiwalach muzycznych, w tym m.in. na Festiwalu Muzyki Operowej w Bayreuth, festiwalu Oude Muziek w Utrechcie czy na Festiwalu Dvořákova Praha.

Zastępowała rolemi Bradamante (*Alcyna* Georga Friedricha Händla), Kornelii (*Juliusz Cezar w Egipcie* Georga Friedricha Händla), Kończakówny (*Kniaź Igor Aleksandra Borodina*), Trzeciej nimfy (*Rusałka* Antonína Dvořáka); zagrała również Saszę w prapremierze *Here I Am, Orlando* Lubicy Čekovskiej. Rola Timante (*Demofonte* Johanna Adolfa Hassego) przyniosła jej w 2019 roku nominację do nagrody Thalia, a w 2025 roku kolejne nominacje do nagród Thalia i Jantar otrzymała za rolę Kornelii.

Koncertowa działalność artystki obejmuje występy z Praską Orkiestrą Symfoniczną FOK (*Stabat Mater* Dvořáka) oraz współpracę z takimi zespołami, jak Filharmonia Czeska, Concerto Köln, Collegium 1704 czy Czech Ensemble Baroque. Jest półfinalistką Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. Stanisława Moniuszki w Warszawie oraz finalistką Konkursu im. Renaty Tebaldi w San Marino. Jest również współtwórczynią Lieder Society – stowarzyszenia organizującego w Pradze koncerty pieśni oraz inicjującego cieszące się dużym uznaniem przedsięwzięcia dotyczące działalności kobiet-kompozytorek, w tym Slávy Vorlovej.

Artystka łączy karierę sceniczną z karierą naukową – jest doktorantką Uniwersytetu w Lipsku, a główne obszary jej zainteresowań to opera, feminizm oraz XIX-wieczne systemy politycznej reprezentacji.

MONIKA JÄGEROVÁ

ALTO

Czech contralto Monika Jägerová is acclaimed for her captivating deep voice and stylistic versatility, with a repertoire spanning Baroque, Classical, Romantic, and contemporary opera. She has appeared at leading European venues, including the National Theatre in Brno, the Opéra Royal du Château de Versailles, Staatstheater am Gärtnerplatz in Munich, Bergen Nasjonale Opera, Oper Köln, and the Bayreuth Baroque Festival, as well as at the Oude Muziek Festival and the Dvořákova Praha Festival.

Her signature roles include Bradamante (George Frideric Handel's *Alcina*), Cornelia (George Frideric Handel's *Giulio Cesare in Egitto*), or Kontschakowna (Alexander Borodin's *Prince Igor*), and the Third Wood Nymph (Antonín Dvořák's *Rusalka*). She has also portrayed Timante (Johann Adolf Hasse's *Demofonte*), earning a nomination for the 2019 Thalia Award, and created the role of Sasha in the world premiere of *Here I Am, Orlando* by Ľubica Čekovská. Her Cornelia has brought her wider Thalia Award and Jantar Award 2025 nominations.

On the concert stage, she has performed Antonín Dvořák's *Stabat Mater* with the Prague Symphony Orchestra and collaborated with ensembles such as the Czech Philharmonic, Concerto Köln, Collegium 1704, and the Czech Ensemble Baroque. A semifinalist at the Stanisław Moniuszko International Vocal Competition in Warsaw and a finalist at the Renata Tebaldi Competition in San Marino, she is also co-founder of the Lieder Society organizing art song concerts in Prague and initiating acclaimed projects focusing on female composers, eg. Sláva Vorlová.

She combines her performing career with scholarly research as a PhD candidate at Leipzig University, focusing on opera, feminism, and political representation in the 19th century.

XVII.

Můj drahý tatíčku,
jak vy se mýlíte,
že se já ožením

Tomasz Sośniak

TOMASZ SOŚNIAK

FORTEPIAN

Tomasz Sośniak jest absolwentem poznańskiej Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego, w klasie fortepianu prof. Alicji Kledzik. Swoje umiejętności szlifował również m.in. u prof. Tima Owensa i prof. Martina Hughesa. Obecnie jest adiunktem w macierzystej uczelni.

Artysta jest laureatem ogólnopolskich i zagranicznych konkursów pianistycznych i kameralnych, w tym m.in.: IX Konkursu Pianistycznego *Ludwik Stefański i Halina Czerny-Stefańska in memoriam* w Płocku (II nagroda, 2006), II Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego *Magnificat Lupiae* w Lecce (I nagroda, Włochy, 2008), Międzynarodowego Konkursu *Don Vincenzo Vitti* w Castellana Grotte (II nagroda, Włochy, 2013).

W 2017 roku był uczestnikiem międzynarodowych warsztatów muzyki nowej *New Music Incubator*. W 2020 stworzył cykl koncertów *IntroSepia*, łączących muzykę współczesną z medytacją na żywo.

W 2014 roku nagrał wspólnie z Anną Budzyńską (sopran) płytę z nieznanymi pieśniami kompozytorów słowiańskich (m.in. Władysława Żeleńskiego, Antonína Dvořáka i Vatroslava Lisinskiego). Uczestniczył także w projekcie *I, Culture Orchestra* w 2014 i 2015 roku.

Tomasz Sośniak jest pianistą poznańskiego zespołu *Sepia Ensemble*, wykonującego muzykę współczesną w kraju i poza jego granicami (m.in. w Irlandii, Chinach, Luksemburgu, Niemczech, Estonii).

XXII.

Můj drahý tatičku,
jak vy sa mýlíte,
že sa lá ožením

Oh, Bože, rozhože,
jak sem sa proměnil,
jak sem, prof. rozhože,

Oh, Bože, rozhože,
jak sem sa proměnil,
jak sem, prof. rozhože,

Ruce Vám obtulím,
žádám odpuštění,
pro mne už návratu
žádnou cestou neá,

Chci všechno podniknúť,

TOMASZ SOŚNIAK

PIANO

Currently assistant professor at his alma mater, Tomasz Sośniak graduated from Ignacy Jan Paderewski Academy of Music in Poznań, where he studied piano with Prof. Alicja Kledzik; later, he refined his skills with Prof. Tim Owens and Prof. Martin Hughes.

The artist is a prize-winner of national and international piano and chamber music competitions, incl.: 9th *Ludwik Stefański i Halina Czerny-Stefańska in memoriam* Piano Competition in Płock (2006, 2nd prize), *Magnificat Lupiae* International Piano Competition in Lecce, Italy (2008, 1st prize), *Don Vincenzo Vitti* International Competition in Castellana Grotte, Italy (2013, 2nd prize).

In 2017, the pianist took part in New Music Incubator international new music workshops, while in 2020 he initiated a series of concerts *IntroSepia*, which combined contemporary music with live meditation.

In 2014, Tomasz Sośniak and the soprano Anna Budzyńska recorded an album of unknown songs by Slavonic composers (incl. Władysław Żeleński, Antonín Dvořák and Vatroslav Lisinski). In 2014 and 2015, he also took part in I, *Culture Orchestra* project.

The pianist is a member of the Poznań-based Sepia Ensemble, which performs contemporary music to audiences at home and abroad (incl. Ireland, China, Luxembourg, Germany, or Estonia).

Nedbám já věil o nic,
než aby večer byl,
abych já si s Zefkú

XXII.

Můj drahý tatičku,
jak vy se mýlíte,

rečnoval nechtěla.

Oh, Bože, rozhože,
jak sem sa proměnil,
ich sem svůj prožloubu

pro mne už návratu
žádnou cestou neá.

Chci všechno podniknúť,

POZNAŃSKI CHÓR KAMERALNY

Poznański Chór Kameralny, jeden z najwyżej cenionych polskich zespołów, powstał w 2005 roku z inicjatywy Bartosza Michałowskiego, obecnie dyrektora Chóru Filharmonii Narodowej w Warszawie, a wówczas asystenta prof. Stefana Stuligroza, twórcy słynnego Chóru Chłopięcego i Męskiego Filharmonii *Poznańskiej Poznańskie Słowniki*.

Zespół jest zwycięzcą uznanych konkursów chóralnych i zdobywcą licznych nagród specjalnych: za najlepszą technikę wokalną, najlepsze wykonanie muzyki współczesnej, dla najlepszego dyrygenta. Drzwi do regularnych występów na najlepszych festiwalach otworzył mu sukces podczas prestiżowego Schleswig-Holstein Musik Festival.

Jako pierwszy zespół w Polsce występował z legendarną orkiestrą Concerto Köln i Irish Baroque Orchestra, koncertował wielokrotnie z Orkiestrą Filharmonii Poznańskiej, a także m.in. z Polską Orkiestrą Radiową, Sinfonią Varsovią, orkiestrami filharmonicznymi w Szczecinie, Gorzowie i Jeleniej Górze, Czech Virtuosi i zespołem *Dżem*.

W repertuarze chóru znajdują się utwory a cappella wszystkich epok. Zespół regularnie wykonuje również dzieła wokально-instrumentalne. Każdego roku dokonuje kolejnych prawykonań.

Chór nagrał 21 płyt CD, w tym album z muzyką Pasquale Anfossiego uhonorowany prestiżową nagrodą L'Orphée d'Or, przyznaną przez Académie du Disque Lyrique w Paryżu oraz album *Dżem Symfonicznie*, który uzyskał status Złotej Płyty.

POZNAŃ CHAMBER CHOIR

Poznań Chamber Choir, one of the most highly regarded Polish ensembles, was founded in 2005 by Bartosz Michałowski, currently Director of the Choir of National Philharmonic in Warsaw, and at the time assistant to Prof. Stefan Stulgrosz, founder of the celebrated *Poznań Nightingales* Boys and Men's Choir of Poznań Philharmonic.

It was the success at the prestigious Schleswig-Holstein Musik Festival in 2010 that opened for the ensemble the doors to regular appearances at top festivals. Today, prize-winner of recognised choral events, the ensemble is holder of numerous special awards: for the best vocal technique, best performance of contemporary music, best conductor.

The first Polish ensemble to perform with the legendary Concerto Köln and Irish Baroque Orchestra, the choir has given numerous concerts with Poznań Philharmonic Orchestra, as well as with Polish Radio Orchestra, the Sinfonia Varsovia, the Czech Virtuosi, philharmonic ensembles from Szczecin, Gorzów, and Jelenia Góra, to name just a few. It has also performed with the rock band Dżem.

The ensemble's repertoire contains a capella pieces of all epochs; furthermore, the choir regularly performs vocal-instrumental compositions. Each year, these are also first performances that are added to the list.

The ensemble has released twenty-one CDs, incl. an album of Pasquale Anfossi's music recognised by the Académie du Disque Lyrique in Paris with the prestigious L'Orphée d'Or prize, as well as the gold-certified record *Dżem Symfonicznie*.

Poznański Chór Kameralny (głosy żeńskie) podczas koncertu 10 X 2025 roku
Poznań Chamber Choir (female voices) at the concert on 10 October 2025

Katarzyna Banaszak-Michałowska
Kinga Bukowska
Martyna Kozanecka
Dominika Kozłowska-Wojnar
Maria Mikołajczak

Karolina Muth
Magdalena Noak
Weronika Sochańska
Ewa Zielińska
Monika Zych

Łukasz Borowicz

Nedbám já věil o nic,
než aby večer byl,
abych já si s Zefkú

ŁUKASZ BOROWICZ

DYRYGENT

Dyrygent-szef Orkiestry Filharmonii Poznańskiej i dyrektor muzyczny Filharmonii Poznańskiej oraz i dyrygent gošcinny Filharmonii Krakowskiej, w latach 2007–2015 pełnił funkcję dyrektora artystycznego Polskiej Orkiestry Radiowej, a w latach 2006–2021 był I dyrygentem gošcinny Orkiestry Filharmonii Poznańskiej.

W 2008 roku został wyróżniony Paszportem Polityki, w 2011 roku – nagrodą Koryfeusz Muzyki Polskiej, w 2013 – Nagrodą im. Cypriana Kamila Norwida, w 2014 roku – nagrodą Tansman, a w 2021 roku Nagrodą Honorową Związku Kompozytorów Polskich.

Dyrygował m.in.: Israel Philharmonic, London Philharmonic Orchestra, English Chamber Orchestra, Akademie für Alte Musik, RIAS Kammerchor, WDR Sinfonieorchester, DSO Berlin, Orquestra Titular del Teatro Real, Paris Opera Orchestra, PKF Prague Philharmonia, Prague Symphony Orchestra FOK i większością polskich orkiestr symfonicznych.

Od 2008 roku, podczas kolejnych edycji Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena w Warszawie, przedstawia opery w cyklu nieznanych i zapomnianych oper.

Dyskografia artysty liczy ponad 150 albumów, spośród których trzy uhonorowano International Classical Music Award, a cztery – nagrodą Diapason d’Or.

Łukasz Borowicz jest profesorem Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie.

XXII.

Můj drahý tatíčku,
jak vy sa mýlíte,
že sa já ožením

Oh, Bože, rozhože,
jak sem sa proměnil,
jak sem se změnil,

Oh. Bože, rozhože,
jak sem sa proměnil,
jak sem se změnil,

Ruce Vám obtulám,
žádám odpuštění,
pro mne už návratu
žádnou cestou neá.

Chci všechno podniknúť,

ŁUKASZ BOROWICZ

CONDUCTOR

Chief Conductor of Poznań Philharmonic Orchestra, Music Director of Poznań Philharmonic, and First Guest Conductor of Krakow Philharmonic, between 2007 and 2015 Łukasz Borowicz was Artistic Director of Polish Radio Orchestra, and in 2006–2021 – First Guest Conductor of Poznań Philharmonic Orchestra.

He is holder of Paszport Polityki (Polityka Passport) Prize (2008), Koryfeusz Muzyki Polskiej (Coryphaeus of Polish Music) Award (2011), Cyprian Kamil Norwid Award (2013), Tansman Award (2014), and Honorary Prize of Polish Composers' Union (2021).

Łukasz Borowicz has conducted such ensembles, as Israel Philharmonic, London Philharmonic Orchestra, English Chamber Orchestra, Akademie für Alte Musik, RIAS Kammerchor, WDR Sinfonieorchester, DSO Berlin, Orquestra Titular del Teatro Real, Paris Opera Orchestra, PKF Prague Philharmonia, Prague Symphony Orchestra FOK, as well as the majority of Polish symphony orchestras.

Since 2008, at subsequent editions of Ludwig van Beethoven Easter Festival in Warsaw, the conductor has been presenting a special series of little-known and forgotten operas.

The artist's discography, which exceeds 150 entries, includes three albums awarded the International Classical Music Award, and four recognised with the Diapason d'Or.

Łukasz Borowicz is professor at Krzysztof Penderecki Academy of Music in Krakow.

ORKIESTRA FILHARMONII POZNAŃSKIEJ

Orkiestra Filharmonii Poznańskiej należy do grona najbardziej znanych i cenionych polskich orkiestr symfonicznych. Występuje w najważniejszych ośrodkach muzycznych w kraju i za granicą. Dyrygentem-szefem Orkiestry jest Łukasz Borowicz, pierwszym dyrygentem gościnnym – Ariel Zuckermann, dyrygentem honorowym – Marek Pijarowski, a dyrektorem Filharmonii Wojciech Nentwig.

Zespół koncertował w niemal wszystkich krajach Europy występując w tak słynnych salach koncertowych, jak berliński Konzerthaus, paryski Théâtre des Champs-Élysées, czy sala Kölner Philharmonie, uczestniczył w międzynarodowych festiwalach muzycznych, takich jak Choriner Musiksommer, Dresdner Musikfestspiele, Międzynarodowy Festiwal Muzyczny Janáčkův Máj, Kissinger Sommer czy Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena.

Orkiestra towarzyszyła uczestnikom pierwszej powojennej edycji Konkursu Chopinowskiego w Warszawie, a od 1952 roku regularnie towarzyszy finalistom kolejnych edycji Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu.

Zespół prowadzili tak znamienici dyrygenci, jak Stanisław Wisłocki (założyciel i pierwszy dyrygent-szef zespołu), Andrzej Boreyko, Christopher Hogwood, Zdeněk Mácal, Sir Neville Marriner, Paul McCreech, Krzysztof Penderecki, Jérémie Rhorer, Stanisław Skrowaczewski czy Antoni Wit; występowali z nim tak wybitni soliści jak Martha Argerich, Piotr Beczała, Rafał Blechacz, Augustin Hadelich, Ida Haendel, Konstanty Andrzej Kulka, Witold Małcużyński, Midori, Sabine Meyer, Dawid i Igor Ojstrachowie, Ewa Podleś, Maurizio Pollini, Mścisław Rostropowicz, Artur Rubinstein, Gil Shaham, Wanda Wiłkomirska, Pretty Yende, Narciso Yepes, Christian Zacharias czy Krystian Zimerman.

Spośród licznych albumów płytowych, jakie Orkiestra nagrała dla wytwórni CPO, DUX, Harmonia Mundi, Naxos czy Polskie Nagrania, wiele zostało uhonorowanych cennymi nagrodami, m.in. nagrodą ICMA (2018, 2025), Fryderykami oraz nagrodą Supersonic.

Salą koncertową Filharmonii Poznańskiej jest Aula Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza – jedno z najpiękniejszych historycznych wnętrz koncertowych w Europie.

POZNAŃ PHILHARMONIC ORCHESTRA

With Łukasz Borowicz as Chief Conductor, Ariel Zuckermann as Principal Guest Conductor, Marek Pijarowski as Honorary Conductor, and Wojciech Nentwig as Managing Director, Poznań Philharmonic Orchestra, one of Poland's most famous and esteemed symphonic ensembles, is a frequent visitor to major music centres at home and abroad.

Having toured almost all European countries, it has performed at leading international music festivals, incl. the Choriner Musiksommer, Dresdner Musikfestspiele, International Music Festival Janáčkův Máj, Kissinger Sommer, or Ludwig van Beethoven Easter Festival (Warsaw), and played at such famous concert halls, as the Konzerthaus (Berlin), Théâtre des Champs-Élysées (Paris), or the Kölner Philharmonie.

The ensemble accompanied participants of the first post-war edition of the Chopin Competition in Warsaw; since 1952, it has regularly performed with the finalists of subsequent editions of International Henryk Wieniawski Violin Competition in Poznań.

The Orchestra has played with such illustrious conductors, as its founder and first chief conductor Stanisław Wisłocki, followed by the likes of Andrzej Boreyko, Christopher Hogwood, Zdeněk Mácal, Sir Neville Marriner, Paul McCreech, Krzysztof Penderecki, Jérémie Rhorer, Stanisław Skrowaczewski, or Antoni Wit, as well as with such outstanding soloists, as Martha Argerich, Piotr Beczała, Rafał Blechacz, Augustin Hadelich, Ida Haendel, Konstanty Andrzej Kulka, Witold Małcużyński, Midori, Sabine Meyer, David and Igor Oistrakhs, Ewa Podleś, Maurizio Pollini, Sviatoslav Richter, Mstislav Rostropovich, Artur Schnabel, Gil Shaham, Wanda Wiłkomirska, Pretty Yende, Narciso Yepes, Christian Zacharias, or Krystian Zimerman.

The ensemble's numerous recordings made for CPO, DUX, Harmonia Mundi, Naxos, or Polskie Nagrania, have received multiple awards incl. the ICMA (2018, 2025), Fryderyk, and Supersonic prizes.

Adam Mickiewicz University Auditorium, one of the most beautiful historic concert venues in Europe, is the concert hall of the Poznań Philharmonic.

Muzycy Orkiestry Filharmonii Poznańskiej

podczas koncertu 10 października 2025

Musicians of Poznań Philharmonic Orchestra

at the concert on 10 October 2025

I skrzypce / 1st violins

Marcin Suszycki

(koncertmistrz / concertmaster)

Marcin Herman

(koncertmistrz / concertmaster)

Olga Winkowska

Milena Pioruńska

II skrzypce / 2nd violins

Ewa Kozieł-Suszycka

Kosma Müller

Kacper Solarz

altówki / violas

Dominik Dębski

Karolina Lewińska-Bąk

wiolonczele / cellos

Maria Liszkowska-Sikorska

Monika Baranowska

kontrabas / double-bass

Szymon Guzowski

flet / flute

Inna Vorobets

obój / oboe

Jakub Kaszuba

fagot / bassoon

Radosław Komolka

waltornia / horn

Petr Kozel

trąbka / trumpet

Damian Kurek

perkusja / percussion instruments

Piotr Sołkowicz

fortepian / piano

Tomasz Sośniak

Arthur Lavandier

ARTHUR LAVANDIER

KOMPOZYTOR

Regularna współpraca Arthura Lavandiera z zespołem Le Balcon pod muzycznym kierownictwem Maxime'a Pascala zaowocowała powstaniem licznych kompozycji, m.in. oper *De la terreur des hommes*, *Le Premier Meurtre*, *La Légende du Roi Dragon* i *Au cœur de l'océan* oraz aranżacjami takich utworów, jak *Szeherazada* Nikołaja Rimskiego-Korsakowa, *Miraże* Gabriela Fauré oraz *Symfonia fantastyczna* Hectora Berlioza.

W 2012 roku kompozytor był finalistą Konkursu im. Królowej Elżbiety w kategorii kompozycji, a w 2014 roku został laureatem nagrody À 4 Mains Swiss Life przyznanej za operę kameralną *Bobba* (jej premiera odbyła się w 2015 roku, w Philharmonie de Paris).

W 2016 roku Arthur Lavandier otrzymał Encouragement Prize for Young Artists przyznaną młodym artystom przez Académie des Beaux-Arts, a w 2017 roku – nagrodę SACD – New Musical Talent. W 2023 roku, w ramach grantu Mondes Nouveaux skomponował operę *Maria Medici* do libretta poetki i malarki Etel Adnan.

Trzy kompozycje – *Poèmes spirites* na mezzosopran i orkiestrę (Orchestre de chambre de Paris), opera *L'Abrégé des merveilles de Marco Polo* (Opéra de Rouen) oraz *Les Légendes* (Opéra de Lille) – to efekt współpracy z pisarzem Frédérikim Boyerem.

Najnowsze dzieła Arthura Lavandiera to nowa orkiestracja opery *Pasja grecka* Bohuslava Martinů (orkiestra Pygmalion), *Paysages lointains* na sopran i piętnaście harf, *Mélodies* inspirowane poezją Pierre'a Peuchmaurda (z sopranistką Parveen Savart) oraz swobodna adaptacja *Lélio, czyli powrót do życia* Hectora Berlioza (Le Balcon, Berlioz Festival).

ARTHUR LAVANDIER

COMPOSER

Regular collaboration of Arthur Lavandier with the ensemble Le Balcon and its musical director Maxime Pascal has yielded numerous works, including operas *De la terreur des hommes*, *Le Premier Meurtre*, *La Légende du Roi Dragon*, and *Au cœur de l'océan*, as well as arrangements of such pieces as *Shéhérazade* by Nikolai Rimsky-Korsakov, *Mirages* by Gabriel Fauré, and *Symphonie fantastique* by Hector Berlioz.

Finalist of the Queen Elisabeth Composition in 2012, in 2014, he won the Swiss Life "À 4 Mains" Prize for the chamber opera *Bobba*, which premiered in 2015 at the Philharmonie de Paris.

In 2016, he was awarded Encouragement Prize for Young Artists by the Académie des Beaux-Arts, and in 2017 – "New Musical Talent" Prize by the SACD. In 2023, he received the Mondes Nouveaux grant, within which he composed the opera *Maria Medici* with the libretto by the poet and painter Etel Adnan.

Three works – *Poèmes spirités* for mezzo-soprano and orchestra (Orchestre de chambre de Paris), the opera *L'Abrégé des merveilles de Marco Polo* (Opéra de Rouen), and *Les Légendes* (Opéra de Lille) – are the effect of collaboration with the writer Frédéric Boyer.

Arthur Lavandier's most recent works include a new orchestration of the opera *The Greek Passion* by Bohuslav Martinů (ensemble Pygmalion), *Paysages lointains* for soprano and fifteen harps, *Mémoires* on poems by Pierre Peuchmaurd (with soprano Parveen Savart), and a free adaptation of *Lélio, ou le retour à la vie* by Hector Berlioz (Le Balcon, Berlioz Festival).

XXII.

Můj drahý tatíčku,
jak vy sa myslíte,
že sa lá ožením

© FILHARMONIA POZNAŃSKA / POZNAŃ PHILHARMONIC

© DUX Recording Producers

DUX 2208, 2026

Nagrania dokonano podczas koncertu 10 października 2025 roku, w Auli Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. / Recorded at concert held at Adam Mickiewicz University Auditorium in Poznań, Poland, on 10 October 2025.

MARCIN DOMŻAŁ, MICHAŁ SZOSTAKOWSKI

Reżyseria nagrania / Recording supervision & sound engineering

MICHAŁ SZOSTAKOWSKI

Montaż, mastering / Editing, mastering

MONIKA DOLATA, KRYSZTOF WOŹNIAK

Projekt graficzny, skład / Artwork and page layout

ANNA PLENZLER

Redakcja / Edited by

BARTEK BARCZYK, LENKA HATAŠOVÁ, LUKÁŠ KIMLIČKA, PIOTR SKÓRNICKI, BARTOSZ SEIFERT,
KSAWERY ZAMOYSKI

Zdjęcia / Photographs

Strona tytułowa *Lidovych novin* – dzięki uprzejmości Biblioteki Narodowej Republiki Czeskiej.
Title page of the *Lidové noviny* courtesy of National Library of the Czech Republic.

WALDEMAR ŁYŚ

Tłumaczenia / Translated by

DUX Recording Producers

2 Morskie Oko Street, 02-511 Warsaw, Poland | www.dux.pl, e-mail: dux@dux.pl

**FILHARMONIA
POZNAŃSKA**
Im. Tadeusza Szeligowskiego

Filharmonia Poznańska im. Tadeusza Szeligowskiego

ul. Święty Marcin 80/82, 61-809 Poznań, Poland, www.filharmoniapoznanska.pl

Wojciech Nentwig – dyrektor, Łukasz Borowicz – dyrektor muzyczny, dyregent-szef

JOURNAL D'UN DISPARU
ZÁPISNÍK ZMIZÉLEHO
I
POTKAL JSEM CIGÁNKU

LEOŠ JANÁČEK
ARTHUR LAVANDIER

Andante $\text{♩} = 76$

accel.

a tempo

Flûte

Hautbois

Basson

Cor en Fa

Trompette en Sib

Percussions

Piano

CYMB. SUSP.

laissez résonner

pp

sf > pp

sf > pp

ppp

p

www.filharmoniapoznanska.pl